

τοῦ πυρός (διότι πιστεύεται ὅτι, ὅπως ἄλλα ἀντικείμενα, οὕτω καὶ τὸ πῦρ ἔχει τὸν δαίμονά του λεγόμενον ἄγγελον ἐπὶ τὸ χριστιανικώτερον) Κεφαλλ.: Φρ. *Μὰ τὸν ἄγελο τῆς φωτιᾶς!* (ὄρκος, καθ' ὃν ἐγγίζουσιν διὰ τοῦ λιχανοῦ καὶ ἀντίχειρος τὴν φλόγα λύχνου). β) Πῦρ, φλόξ, ἀστραπή, μόνον εἰς ὄρκους Παξ.: *Μὰ αὐτὸν τὸν ἄγγελο!* (ὁ ἐκφέρων τὸν ὄρκον δεικνύει συγχρόνως καὶ τὸ πῦρ ἢ τὴν ἀστραπήν). 5) Ἡ τετάρτη βολὴ ἐν τῇ παιδιᾷ τῆς σφαίρας Ἀπύρανθ. Συνών. ἀγγέλι 2.

Β) Μεταφ. 1) Ἀγαθός, ἐνάρετος (διότι κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς Ἀγίας Γραφῆς ὁ ἄγγελος νοεῖται ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄγνός καὶ ἅγιος. Πβ. Μάρκ. Εὐαγγ. 8,38 «ἀγγέλων τῶν ἁγίων», 12,25 «οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς» πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ.) κ. ἀ.: *Εἶναι ἓνας ἄγγελος!* πολλαχ. β) Ἰκανός, ἐπιτήδειος Πελοπν. (Ἀρκαδ.): *Εἶναι ἄγγελος γιὰ νὰ τὰ καταφέρῃ* (ἔχει τὴν ἀγαθὴν διάθεσιν, συγχρόνως δὲ καὶ τὴν ἰκανότητα νὰ τὰ κατορθώσῃ). 2) Ὁ ἔχων ὄψιν εὐειδῇ καὶ παράστημα τοῦ σώματος ὠραῖον κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν.): *Εἶναι ἓνας ἄγγελος!* *Νὰ τὸν δῆς καὶ νὰ θαυμάξῃς γιὰ τὴν ὁμορφιά του, εἶναι ἄγγελος!* κοιν. *Ἐνας παλληκαρὸς ἄγγελος!* Βιθυν. *Εἶδ' ἀγέλισσα 'τον εὐτή!* Ἀπύρανθ. *Νέος ἄτζελος!* Κύθν. *Ἐνὶ μιᾷ ἀντιξέλισσα τούτ' ἢ κόρη* Κύπρ. || Ἄσμ.

*Τσοπάνη μ', ὅταν ἔρχεσαι ἀπ' τὰ βουνὰ 'δρωμένες
κι ἀπὸ τοὺς κάμπους δροσερές, εἶδ' ἄτζελες γραμμένες
(δρωμένες=ιδρωμένος) Σκῦρ.*

*Ἐοῦ 'σαι μιὰ ἀντιξέλισσα | ποῦ σ' ἔτρεφεν ἡ μέλισσα
τὸ 'γὼ γιὰ σέναν πολεμῶ | τὸ 'ἔχω σπαθὶν εἰς τὸν λαιμὸν*
Κύπρ. Ἡ λ. καὶ ὡς ὃν. κύριον κοιν. Τὸ θηλ. Ἀγγέλα καὶ Ἀγγίλα ὃν. ἀγελάδος Πόντ. (Ὁφ. Τραπ.) Ὑπὸ τὸν τύπ. τ' Ἀγέλ' τοπων. Λήμν. β) Ὁραῖος, καλῆς ποιότητος, ἐπὶ πράγματος Σίφν.: *Ἡθώρειες ἄγγελο τ' ἀλεύρι.* γ) Ἐξαισίος τὴν μορφὴν, πελώριος Ἠπ. Μακεδ. (Σισάν.) Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Πόντ. (Τραπ.) κ. ἀ.: *Βόδι ἄγγελος* Ἠπ. Καλάβρυτ. || Ἄσμ.

*Ὁ Γιάννης ἐπετίρνιξεν καὶ 'ς σὸ πεγάδ' ἐπῆεν,
ἐχτύπεσεν τὴν μαστραπάν, ἐγνέφισεν ὁ ρδάκων,
ἐξέβεν ρδάκως ἄγγελος καὶ θέλ' νὰ τρώῃ τὸν Γιάννην*
(ὁ Γιάννης ἐξύπνησεν ἐνωρίς καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν βρύσιν, ἐκτύπησε τὸ δοχεῖον τοῦ ὕδατος καὶ ἐξύπνησεν ὁ δράκων, ἐξῆλθε δράκων πελώριος καὶ θέλει νὰ φάῃ τὸν Γιάννην) Τραπ.

ἄγγελος-ἀρχάγγελος ὁ, Εὐβ. (Κονίστρ.)

Ἐκ παραθέσεως τῶν οὐσ. ἄγγελος καὶ ἀρχάγγελος.

Παιδιά, καθ' ἣν οἱ παίζοντες ὑπερπηδοῦν ἓνα τῶν συμπαικτῶν κύπτοντα, τὸ ὕψος δὲ τοῦ κύπτοντος καὶ ἡ ἀπόστασις, ἀφ' ἧς γίνεται τὸ ἄλμα, αὐξάνουν τρεῖς καθ' ὠρισμένον μέτρον. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀβγάτα 2.

ἀγγελοσκιάζω Ρόδ. ἀντιξελοσδιάζω Κύπρ. Παθ. ἀγγελοσκιάζομαι Κάρπ. Κυκλ. (Ἀμοργ. Μῆλ. κ. ἀ.) Κῶς Πελοπν. (Μεσσ.) Ρόδ. Χίος κ. ἀ. ἀγγελοσκιάζομαι Ἄνδρ. Θήρ. Κρήτ. Νάξ. (Βόθρ.) Σύμ. Σῦρ. (Ἐρμούπ.) κ. ἀ. ἀγγιλουσκιάζομαι Ἰμβρ. ἀγγιλουσκιάν-νουμου Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀντιξελοσδιάζομαι Κύπρ. ἀντιξελοσδιάζομαι Κάρπ. ἀντιξιλουσκιάζομαι Λέσβ.

Τὸ ἐνεργ. ἀγγελοσκιάζω ἐσχηματίσθη ὑποχωρητικῶς ἐκ τοῦ παθ., ὅπερ ἐκ τοῦ οὐσ. ἄγγελος καὶ τοῦ ρ. σκιάζομαι. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. καὶ ἀγγελοκρούω.

1) Παθ. ἐκπλήσσομαι, τρομάζω βλέπων κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ἀγωνίαν τὸν ἄγγελον, ὅστις μέλλει νὰ λάβῃ τὴν ψυχὴν μου, πνέω τὰ λοίσθια (ἐπὶ τοῦ ψυχορραγοῦντος, ὅταν προσηλῶνῃ σταθερῶς τὸ βλέμμα πρὸς τι σημεῖον) Ἰμβρ. Κάρπ. Κρήτ. Κυκλ. (Ἀμοργ. Ἄνδρ. Ἐρμούπ. Θήρ. Μῆλ. κ. ἀ.) Κύπρ. Κῶς Λέσβ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπν. (Μεσσ.) Ρόδ. Σύμ. Χίος κ. ἀ.: *Ἀγγελοσκιάζεται ὁ ἄρρωστος Ἐρμούπ. Τὸ βλέμ-μαν του 'ἐν ἔν' καλόν, θωρεῖ ἴδμα πάνω, ἀντιξελοσδιάζεται Κύπρ. Εἶδε τὸν ἀντιξελο τὸ 'ἐντιξελοσδιάστη Κάρπ. Ἀντιξελοσδιάστην τὸ 'ἐστὶν-λομάδκιασεν (ἐστύλωσε τοὺς ὀφθαλμούς, προσήλωσεν αὐτοὺς εἰς ἓν σταθερὸν σημεῖον) Κύπρ. || Ἄσμ.*

Ὅθεν ἀγγελοσκιάζηκες, Τάρσια κοπελλιά μου,

δὲν εἶπες ποῦ 'ν' ἡ μάνα σου κι ὁ κύρις σου, κυρά μου!

(μοιρολ.) Κρήτ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγγελεύω 3. β) Ταράσσομαι, τρομάζω ἐκ τῆς ἀπροόπτου ἐμφανίσεως προσώπου ἢ ζώου ἢ ἄλλου τινὸς Κρήτ. Κύπρ. Ρόδ. κ. ἀ.: *Ἀγγελοσκιάστηκε αὐτὸς Ρόδ. Εἶδα τὸν τὸ 'ἀντιξελοσδιάστηκα Κύπρ. Τὸ μωρὸν ἐν' ἀντιξελοσδιασμένον αὐτόθ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἀγγελοβλέπω. 2) Καταλαμβάνομαι ὑπὸ ἐπιληψίας, σεληνιάζομαι Κύπρ. 3) Μέσ. μετβ. διακόπτω τὴν ἐκπνοὴν τοῦ μελλοθανάτου κωλύων διὰ φωνῶν, κλαυθμῶν κττ. ἢ διὰ ἐνοχλήσεων αὐτοῦ τὸν ἄγγελον νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν ψυχὴν του Νάξ. (Βόθρ.): *Μή τονε ἀγγελοσκιάζεσαι.* Συνών. ἀγγελοκόβω 1. 4) Ἐνεργ. μετβ. προξενῶ εἰς τινα τρόμον, ἐκπλήσσω Κύπρ. Ρόδ. κ. ἀ.: *Ἦρτες τῶν ἀντιξελοσδιασέ με Κύπρ. Ἀντιξελοσδιασες τὸ κοπελ-λούδι με τὲς φωνές σου αὐτόθ. Ἐπογρύλ-λωσεν τῶν παιδικῶν τῶν ἀντιξελοσδιασεν (ἐκοίταξε τὰ παιδιά με ἄγριον βλέμμα καὶ τὰ ἐτρόμαξεν) αὐτόθ. || Φρ. Ποῦ νὰ σ' ἀγγελοσκιάσῃ ὁ Χάρως! (ἀρά) Ρόδ. Συνών. ἀγγελοκρούω Β 2, τρομάζω.**

ἀγγελοσκίασμα τό, Πελοπν. (Μεσσ.) Ρόδ. κ. ἀ. ἀγγελοσκίασμα Σύμ. ἀντιξελοσδιασμαν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγγελοσκιάζομαι.

1) Ἡ κατάστασις τοῦ ψυχορραγοῦντος, καθ' ἣν ὥραν προσηλῶνει τὰ ἀπλανῆ βλέμματα εἰς ὠρισμένον σημεῖον, ἢ ψυχορραγία Κύπρ. Πελοπν. (Μεσσ.) Ρόδ. Σύμ. κ. ἀ.: *Εἶναι 'ς τὸ ἀγγελοσκίασμα Ρόδ. Τοῦ 'ρθεν ἀγγελοσκίασμα Σύμ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγγελοθώρημα. β) Τρόμος ἰσχυρὸς προξενούμενος εἰς τινα Κύπρ.: Ἐχλώμιανεν 'ποῦ τὸ ἀντιξελοσδιασμαν ποῦ τοῦ 'καμες. 2) Ἡ νόσος ἐπιληψία, σεληνιασμός Κύπρ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγγελικό 4.*

ἀγγελοσκορπίζομαι GHatzidakis Ἀγγελος und Verwandtes 9 Μετοχ. ἀγγελοσκορπισμένος Καππ. (Σινασσ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄγγελος καὶ τοῦ ρ. σκορπίζομαι.

Σκορπίζομαι εἰς τεμάχια ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου τοῦ θανάτου, ἀποθνήσκω ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἐκεῖ ἐν' ὁ Γιαννάκις, ἄχ, Γιαννάκι μου,

δωμένος, σκοτωμένος καὶ ὀρεικείμενος,

ἀγγελοσκορπισμένος καὶ ἀναγνώριστος

Σινασσ. Πβ. ἀγγελοχτυπημένος (ἰδ. ἀγγελοχτυπειοῦμαι).

ἀγγελοσουςσουμάτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀγγελοσουςσουμάτος Κεφαλλ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄγγελος καὶ σουσσούμι. Πβ. μεσν. ἀγγελοσουςσουμοῖασις ἐν Ἰμπερ. καὶ Μαργαρ. στ. 388 (ἐκδ. Lampros σ. 261).

Ὁ ἔχων σουσουμία, ἦτοι σύσσημα, χαρακτηριστικὰ τῆς μορφῆς ἀγγέλου, ὁ ὡς ἄγγελος ὥραϊος: Παιδάκι ἀγελοσουσουμάτο. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγγελικᾶτος 1.

ἀγγελοστοιχειωμένος ἐπίθ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄγγελος καὶ τοῦ στοιχειωμένος μετοχ. τοῦ ρ. στοιχειῶνω.

Ὁ ἔχων στοιχειὰ ἀγγέλους: Ἀγγελοστοιχειωμένη ἐκκλησία.

ἀγγελοστολισμένος ἐπίθ. Λεξ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄγγελος καὶ τοῦ στολισμένος μετοχ. τοῦ ρ. στολίζω.

Ὁ ὡς ἄγγελος στολισμένος, ἦτοι ὁ φέρων ἐνδυμασίαν στολισμένην ὥραϊα.

ἀγγελοστορίζω Πελοπν. (Λακων.) Μετοχ. ἀγγελοστορισμένος Νεοελλην. Ἀνάλ. Παρνασσ. 1,280 ἀγίλουστουρισμένους Θράκ. (Μάδυτ.) ἀγίλουστουρ'σμένους Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄγγελος καὶ τοῦ ρ. ἱστορίζω.

Συνιστῶ τινα μετ' ἐπαίνων, κάμνω περί τινος καλὰς συστάσεις (οἶονεὶ ζωγραφίζω, χαρακτηρίζω τινὰ ὡς ἄγγελον, ἦτοι ἀγαθόν, καλὸν κττ.) Πελοπν. (Λακων.): Ἐννοια σου, πῆγα καὶ σὲ ἀγγελοστόρισα! (εἰρων.) Μετοχ., ὁ ὡς ἄγγελος ἱστορισμένος, ζωγραφισμένος, ἄρα ὥραϊος τὴν μορφήν, εὐειδῆς ἐνθ' ἄν.: Πιδὶ ἀγίλουστουρ'σμένου, δὲ χουρταίθ'ς νὰ τοῦ βλέπ'ς! Ἰμβρ. || Ἄσμ.

Ἀγγελοστορισμένη μου, ποιὼς σοῦ ἔδωσε τὴ χάρι, νὰ σαῖττεύης τοῖς καρδιῆς δίχως νὰ ἔχης δοξάρι; ἄγν. τόπ.

Κεῖνη ποὺ σέρνει τοῦ χουρὸ πέρδικα πλουμισμένη, ἢ μάννα της τὴν γέννησι ἀγίλουστουρισμένη Μάδυτ.

Κυρίγια μ', ὅδας οἱ ἰδῶ εἰς τὸν χουρὸ πιασμένη, σὰν Παναγιά μὴ φαίνισι ἀγίλουστουρισμένη αὐτόθ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγγελικᾶτος 1.

ἀγγελοστόριστος Πελοπν. (Λακων.) ἀγγελοστόριστος Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγγελοστορίζω.

1) Ἐκεῖνος περὶ τοῦ ὁποίου ἐδόθησαν καλαὶ συστάσεις ὅτι εἶναι καλός, ἀγαθός κττ. Πελοπν. (Λακων.): Τώρα πῆγαινε ὅπου θέλεις, εἶσαι ἀγγελοστόριστος. 2) Εὐειδῆς, ὥραϊος Πελοπν. (Λακων. Μάν.): Ἡ δεῖνα εἶναι ἀγγελοστόριστη Μάν. || Ἄσμ.

Παπᾶ μου ἀγγελοστόριστε, | παπᾶ μου χρυσολειτουργε Μάν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγγελικᾶτος 1.

ἀγγελοστρατιώτης ὁ, Κάσ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄγγελος καὶ στρατιώτης.

Νέος ὥραϊος ὡς ἄγγελος καὶ ἔχων παράστημα στρατιωτικόν, ὅλος εἶναι ὁ ἀρχάγγελος Μιχαήλ, συνήθως ἐν ἄσμ.: Ἄσμ.

Ψηλομελαχροινέ μου ἀτὲ κι ἀγγελοστρατιώτη, πῶς μοῦ τὴν ἐκατέλυσες τὴν ἀθλιή μου νεότη! Πβ. ἀγγελικᾶτος 1.

ἀγγελοσφάζομαι ἀμάρτ. ἀγγελοσφάζομαι Θήρ. Νάξ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄγγελος καὶ τοῦ ρ. σφάζομαι.

Πνέω τὰ λοίσθια, ψυχορραγῶ ἐνθ' ἄν.: Φρ. Ἀγγελοσφάκτηκεν ὁ καμένος! (ἐπὶ τοῦ παρ' ἐλπίδα σωθέντος ἐκ βεβαίου θανάτου) Νάξ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγγελεύω 3.

ἀγγελότοπος ὁ, Καππ. (Σινασσ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄγγελος καὶ τόπος.

Τόπος ἀγγελικός, ἦτοι μαγευτικός, ἔχων πολλὰς φυσικὰς καλλονάς: Μὴ μέρῃ ὁ βασιλεὺς εἶδε 'ς τ' ὄρωμα τ' ἐνα παλάτ' ὁμορφο ποῦ ἦταν σὰν ἀγγελότοπος, ποῦ λόγια δὲν εἶχε νὰ τὸ πῇ (ἐκ παραμυθ.) Ἀντίθ. διαβολότοπος.

ἀγγελοτρομάρα ἡ, Κάρεπ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄγγελος καὶ τρομάρα.

Ὁ τρόμος τοῦ θανάτου, ὃν αἰσθάνεται ὁ ψυχορραγῶν, καθ' ἣν στιγμὴν βλέπει τὸν μέλλοντα νὰ λάβῃ τὴν ψυχὴν του ἄγγελον: Φρ. Ἀγγελοτρομάρα νὰ σὲ πιάσῃ! (ἀρά).

ἀγγελούδα ἡ, Χίος (Βροντ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγγελοῦδι.

Δαιμόνιον, ἢ κοινῶς νεράιδα (διότι αἱ νεράιδες νομίζονται ὥραϊαι).

ἀγγελουδάκι τό, Πελοπν. (Καλάβρυτ.) κ.ά. ἀγγελουδάκ' Θράκ. (Αἰν.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀγγελοῦδι.

Μικρὸς ἄγγελος ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἄν θέλῃς, Χρόνι μου, νὰ ἰδῇς ὁμορφα κιφαλάκια, τήραξι μέσα 'ς τοὺν τρουβᾶ νὰ ἰδῇς ἀγγελουδάκια

Αἰν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγγελάκι 1.

ἀγγελούδι τό, σύνθηθ. ἀγγελούδι πολλαχ. ἀγγιλούδ' βόρ. ἰδιώμ. ἀντζελούδιν Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἄγγελος.

1) Μικρὸς ἄγγελος σύνθηθ.: Παιδὶ ὁμορφο σὰν ἀγγελούδι σύνθηθ. Φτερωτὰ ἀγγελούδια (οἱ ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ παριστανόμενοι μικροὶ πτερωτοὶ ἄγγελοι) ΣΠασαγιάν. Ἀντίλ. 39 Μὴν τὸ μελετᾷς τὸ μακαρίτικο, τώρα εἶναι ἀγγελούδι (περὶ μικροῦ παιδίου ἀποθανόντος) Κεφαλλ. || Ποίημ.

Ὁμοίως τ' ἀγγελούδια | ἀνέσπερα ἀστέρια τοῦ Πλάστη ἀπ' τὰ χέρια | ἐβγαῖναν λαμπρὰ

ΔΣολωμ. 103 (ἐκδ. 1859) Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀγγελάκι 1

β) Ὁ ψυχοπομπὸς ἄγγελος Κύπρ.: Φρ. Εἶδεν τ' ἀντζελοῦδκια του (ἐφοβήθη πολὺ) Κύπρ. 2) Μικρὸν παιδίον, θωπευτικῶς (διὰ τὴν ἀθρότητα του) πολλαχ.: Τί βορεῖ νὰ σοῦ κάμῃ ἐν' ἀγγελούδι! Ἰθάκ. Τ' ἀγγελούδι μου! (θωπευτικῶς ἐπὶ μικροῦ παιδίου) Νίσυρ. Ἀγγιλούδι μ'! Μακεδ. (Καταφύγ.) || Ἄσμ.

Ἀλάφρυνε γῆ, ἀλάφρυνε, τὸ χῶμα 'ς τ' ἀγγελούδι, θυμᾶσαι δὲ σὲ πίκρανε τ' ὀλόχαρο λουλούδι

(περὶ ἀποθανόντος νηπίου) Παξ. Συνών. ἀγγελάκι 2.

ἀγγελοφέρνω Πελοπν. (Κυπαρισσ.) ἀγγελοφέρνω Σῦρ. (Ἐρμούπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄγγελος καὶ τοῦ ρ. φέρνω, περὶ οὗ ὡς β' συνθετ. ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 252.

1) Ἐχω ὁμοιότητα πρὸς τὸν ἄγγελον, εἶμαι ὥραϊος ὡς ἄγγελος Σῦρ. (Ἐρμούπ.) κ.ά.: Τί ὁμορφη ποῦ εἶν' αὐτή, ἀγγελοφέρνει! Ἐρμούπ. 2) Εἶμαι ἐτοιμος νὰ παραδώσω

